

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

NUTARIMAS

DĖL SUTIKIMO KELMĖS RAJONO SAVIVALDYBEI PATIKĖTI NAUJOS ŪKINĖS VEIKLOS VYKDYMĄ UAB „KELMĖS AUTOBUSŲ PARKAS“ NEDAVIMO

2018 m. vasario 22 d. Nr. 1S-19 (2018)

Vilnius

Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba 2018 m. vasario d. posėdyje išnagrinėjo klausimą dėl sutikimo Kelmės rajono savivaldybei patikėti naujos ūkinės veiklos vykdymą UAB „Kelmės autobusų parkas“ nedavimo.

Konkurencijos taryba n u s t a t ė :

(1) Konkurencijos taryba 2017 m. gruodžio 19 d. gavo Kelmės rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) prašymą dėl sutikimo UAB „Kelmės autobusų parkas“ pavesti vykdyti naują ūkinę veiklą, kuris buvo papildytas 2018 m. sausio 29 d. raštu Nr. (7.20)S-332 (toliau kartu – Prašymas).

(2) Nustatyta, jog 2017 m. lapkričio 9 d. Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. A-1264 „Dėl įgaliojimo vykdyti konkurencingą procedūrą“ pradėta vykdyti apklausa (toliau – Apklausa), kuri pabaigta 2017 m. gruodžio 15 d. Savivaldybei priėmus Konkurencingos procedūros protokolą Nr. VK-587 (toliau – Protokolas). Apklausos metu Savivaldybė siekė nustatyti esamus ar būsimus ūkio subjektus, kurie teiktų didžiagabaričių ir (ar) sunkiasvorių transporto priemonių plovimo paslaugas Kelmės mieste. Informaciją apie Apklaušą Savivaldybė 2017 m. lapkričio 9 d. paskelbė laikraščiuose „Bičiulis“ ir „Kelmės kraštas“¹, Savivaldybės internetiniame puslapyje bei Savivaldybės Facebook paskyroje (toliau – Skelbimas). Ūkio subjektai komercinius pasiūlymus Savivaldybei galėjo teikti iki 2017 m. gruodžio 1 d.

(3) Skelbime buvo nurodyta, kad plovyklos paslauga reikalinga didžiagabaritėms ir (ar) sunkiasvorėms transporto priemonėms, kurių didžiausia būtų 17,8 metrų ilgio, 4 metrų aukščio ir 2,7 metrų pločio. Vienos transporto priemonės plovimo dažnumas (priklausomai nuo oro sąlygų) būtų vidutiniškai 3 kartai per savaitę ir turėtų trukti ne trumpiau nei 10 minučių. Skelbime taip pat nurodyta, kad plovykla gali būti tunelinė arba bekontaktė, o transporto priemonės gali plauti paslaugos teikėjas arba pats vairuotojas. Daugiau informacijos apie paslaugos kokybei ar kainai taikomus reikalavimus Skelbime nurodyta nebuvo.

(4) Prašyme nurodyta, kad šia paslauga siekiama užtikrinti Savivaldybės bendruomenės bendruosius interesus, kadangi tiek fiziniai, tiek juridiniai asmenys galėtų nusiplauti didžiagabarites ir (ar) sunkiasvores transporto priemonės, taip saugant aplinką nuo taršos, nes Kelmės mieste tokių paslaugų pilna apimtimi niekas neteikia ir nepareiškė noro teikti ateityje. Plovyklos paslaugomis taip pat naudotųsi UAB „Kelmės autobusų parkas“ – būtų plaunami 22 autobusai.

(5) Apklausos metu komercinį pasiūlymą Savivaldybei pateikė viena įmonė – UAB „Račkausko AGROTECH“ (toliau – Bendrovė). Pasiūlyme nurodyta, kad Bendrovė teikia didžiagabaričių ir (ar) sunkiasvorių transporto priemonių plovimo paslaugas bekontaktėje plovykloje, esančioje V. Putvinskio g. 37, Kelmėje; transporto priemonės plauna paslaugos teikėjas arba pats vairuotojas. Bendrovė savo komerciniame pasiūlyme taip pat nurodė, kad vieno žetono kaina –

¹ Vadovaujantis Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos tinklapyje skelbiamais Viešosios informacijos rengėjų ir sklaidėjų duomenų bazės duomenimis, laikraščio „Kelmės kraštas“ vidutinis tiražas 2017 m. I pusmetį buvo 1295 (informacijos apie 2017 m. II pusmetį nėra), o laikraščio „Bičiulis“ vidutinis tiražas 2017 m. II pusmetį buvo 2831.

0,70 Eur, transporto priemonę plaunant plovėjui žetono kaina – 1,00 Eur. Pasiūlyme nebuvo nurodyta, kokių matmenų transporto priemonės galėtų pasinaudoti paslaugomis ir kokia vieno žetono trukmė, todėl Savivaldybė kreipėsi į Bendrovę dėl informacijos papildymo. Bendrovė papildomoje informacijoje nurodė, kad jos plovykloje galima nusiplauti transporto priemones, kurių ilgis – 17,8 metrai, aukštis – 4 metrai, plotis – 2,7 metrai. Bendrovė taip pat nurodė, kad vieno žetono plovimo trukmė yra 2,5 minutės.

(6) Protokole nurodyta, kad UAB „Kelmės autobusų parkas“ direktoriaus buvo paprašyta patikrinti Bendrovės teikiamų paslaugų kokybę, t. y. nuvažiuoti ir pabandyti nuplauti UAB „Kelmės autobusų parkas“ autobusą Bendrovei priklausančioje plovykloje, tačiau išbandžius plovyklos paslaugas paaiškėjo, kad plauti autobusą Bendrovės plovykloje buvo nepatogu, švariai nuplauti autobuso stogą buvo neįmanoma, o už vieno autobuso plovimą sumokėta kaina buvo per didelė (7 Eur) ir UAB „Kelmės autobusų parkas“ pirkti tokią paslaugą ekonomiškai neapsimokėtų. Apklausa buvo pabaigta Protokole konstatavus, kad ūkio subjektas, kuris vykdytų bendruomenės bendriesiems interesams būtiną veiklą viešai skelbiamomis sąlygomis, tokią veiklą vykdytų ne visa apimtimi.

(7) Apie Savivaldybės pateiktą Prašymą buvo paskelbta Konkurencijos tarybos interneto svetainėje www.kt.gov.lt, suinteresuotų asmenų nuomonių negauta.

(8) Atsižvelgdama į išdėstyta, Savivaldybė prašo Konkurencijos tarybos duoti sutikimą patikėti naujos ūkinės veiklos (didžiagabaričių ir (ar) sunkiasvorių transporto priemonių plovimo paslaugų) vykdymą UAB „Kelmės autobusų parkas“. UAB „Kelmės autobusų parkas“ yra Savivaldybės valdomas juridinis asmuo, kurio pagrindinės funkcijos – keleivių vežimas vietiniais maršrutais, užsakomaisiais reisais ir automobilių degalų mažmeninė prekyba.

Konkurencijos taryba k o n s t a t u o j a :

(9) Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 9¹ straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyta, jog savivaldybės valdomi juridiniai asmenys nevykdo ūkinės veiklos, išskyrus atvejus, kai: 1) vykdoma ūkinė veikla yra būtina siekiant patenkinti savivaldybės bendruomenės bendruosius interesus ir 2) atsižvelgdami į savo komercinius interesus, kiti ūkio subjektai tokios veiklos nevykdytų arba vykdytų ne visa apimtimi, kuri yra būtina savivaldybės bendruomenės bendriesiems interesams patenkinti, ir tik 3) jeigu dėl to nebus teikiama privilegijų arba diskriminuojami atskiri ūkio subjektai ar jų grupės. Jei nėra pažeidžiamos šios sąlygos, savivaldybė gali steigti naują juridinį asmenį ūkinei veiklai vykdyti arba patikėti naujos ūkinės veiklos vykdymą jau veikiantiems savivaldybės valdomiems juridiniams asmenims, tik gavusi išankstinį Konkurencijos tarybos sutikimą.

(10) Vietos savivaldos įstatymo 9¹ straipsnio 7 dalyje nurodyta, kad Konkurencijos taryba neduoda šio straipsnio 2 dalyje nurodyto sutikimo, jeigu savivaldybė per 6 mėnesius iki prašymo dėl leidimo išdavimo neįvykdė konkurencingos procedūros arba jeigu įvykdytos konkurencingos procedūros rezultatai rodo, kad rinkoje veikiantys ar potencialiai galintys veikti ūkio subjektai, atsižvelgdami į savo komercinius interesus, gali užtikrinti tinkamos veiklos vykdymą.

Dėl Savivaldybės bendruomenės bendrųjų interesų tenkinimo

(11) Didžiagabaričių ir (ar) sunkiasvorių transporto priemonių plovimo paslaugų teikimas laikytinas ūkine veikla. Savivaldybė nepateikė duomenų, kurie pagrįstų, kad šios ūkinės veiklos vykdymas yra būtinas siekiant patenkinti Savivaldybės bendruomenės bendruosius interesus, t. y. nebuvo pateikta argumentų, kokį poveikį šių paslaugų teikimas turėtų saugant aplinką nuo taršos ir kaip tai pagerintų šiuo metu Savivaldybėje esančią situaciją; nebuvo nurodyta, koku būdu Savivaldybė nustatė gyventojų poreikį naudotis didžiagabaričių ir (ar) sunkiasvorių transporto priemonių plovimo paslaugomis.

(12) Vietos savivaldos įstatymo 1 straipsnio 11 punkte nurodoma, kad Savivaldybės bendruomenę sudaro nuolatiniai jos gyventojai, todėl Savivaldybė, pavesdama savo kontroliuojamam ūkio subjektui vykdyti ūkinę veiklą, privalo tenkinti būtent gyventojų interesus. Atsižvelgiant į tai, manytina, kad bendruomenės bendriesiems interesams tenkinti skirtomis paslaugomis galėtų būti laikomos tik Savivaldybės gyventojams teikiamos paslaugos arba paslaugos, būtinos savarankiškosoms savivaldybės funkcijoms įgyvendinti.

(13) Prašyme savivaldybė nurodė, kad įrengus plovyklą ir pradėjus teikti didžiagabaričių ir (ar) sunkiasvorių transporto priemonių plovimo paslaugas UAB „Kelmės autobusų parkas“ ne tik užsidirbtų papildomų pajamų (teikdama paslaugas fiziniams ir juridiniams asmenims), bet ir plautų savo įmonės keleivinius autobusus. Tai patvirtina, kad minėtų paslaugų teikimą pavedant UAB „Kelmės autobusų parkas“ būtų tenkinami konkrečios įmonės, o ne Savivaldybės gyventojų interesai.

(14) Atsižvelgiant į tai, kad didžiagabaričių ir (ar) sunkiasvorių transporto priemonių plovimo paslaugos yra skirtos ūkio subjektų interesams tenkinti ir nėra susijusios su Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnyje nurodytų savarankiškųjų savivaldybės funkcijų įgyvendinimu, konstatuotina, kad šios ūkinės veiklos vykdymo pavedimas UAB „Kelmės autobusų parkas“ nebūtų susijęs su Savivaldybės bendruomenės bendrųjų interesų tenkinimu.

Dėl Savivaldybės organizuotos konkurencingos procedūros

(15) Prašymų dėl savivaldybių vykdomos ūkinės veiklos įvertinimo teikimo ir nagrinėjimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos 2016 m. gruodžio 29 d. nutarimu Nr. 1S-139 (2016) „Dėl Prašymų dėl savivaldybių vykdomos ūkinės veiklos įvertinimo teikimo ir nagrinėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 15 punkte nurodyta, kad konkurencinga procedūra turi būti vykdoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu arba savivaldybės parengta tvarka vadovaujantis viešumo, atvirumo, skaidrumo, nediskriminavimo ir sąžiningumo principais.

(16) Savivaldybė kartu su Prašymu Konkurencijos tarybai pateikė Kelmės rajono savivaldybės tarybos 2018 m. sausio 25 d. sprendimu Nr. T-15 patvirtintą Konkurencingų procedūrų vykdymo Kelmės rajono savivaldybėje tvarkos aprašą (toliau – Aprašas), tačiau jis buvo patvirtintas Savivaldybės organizuotai Apklausiai jau pasibaigus, todėl Savivaldybė tuo metu negalėjo vadovautis Aprašo nuostatomis. Savivaldybė Konkurencijos tarybai nepateikė kitų tvarkų ar aprašų, kurie būtų galioję Savivaldybės organizuotos Apklaustos metu.

(17) Savivaldybės internetiniame puslapyje, Savivaldybės Facebook paskyroje ir vietinėje spaudoje, kuriuose buvo paskelbta apie Savivaldybės vykdomą Apklausą, skelbiama informacija paprastai yra aktuali tik atitinkamam regionui, todėl manytina, kad Apklausa buvo organizuojama tik šio regiono, o ne visos Lietuvos mastu. Didžiagabaričių ir (ar) sunkiasvorių transporto priemonių plovimo paslauga nėra sudėtinga ar specifinė tik tam tikram regionui būdinga paslauga, todėl tokią paslaugą pradėti teikti Kelmės mieste galėtų būti suinteresuoti ir kituose Lietuvos regionuose šiuo metu veikiantys ūkio subjektai, kuriems informacija apie Savivaldybės organizuojamą Apklausą nebuvo suteikta. Atsižvelgiant į tai, Savivaldybės organizuota Apklausa neatitiko atvirumo principo.

(18) Savivaldybė apie Apklausą paskelbtoje informacijoje nurodė plovyklos tipo (tunelinė ar bekontaktė), aptarnaujamų transporto priemonių maksimalaus dydžio (ilgis – 17,8 metrai, aukštis – 4 metrai, plotis – 2,7 metrai), paslaugos teikimo trukmės (ne trumpiau kaip 10 minučių) bei paslaugos teikimo būdo (plauna plovėjas arba pats vairuotojas) reikalavimus, tačiau daugiau jokie kainai ar paslaugos kokybei taikomi reikalavimai nebuvo nustatyti. Bendrovės teikiama paslauga formaliai atitiko visus paskelbtoje informacijoje nurodytus reikalavimus, tačiau jos komercinis pasiūlymas buvo pripažintas netinkamu remiantis patogumo ir kainos kriterijais. Atsižvelgiant į tai, kad Savivaldybė nebuvo patvirtinusi ir viešai paskelbusi objektyvių kriterijų (Savivaldybė priėmė Aprašą jau pasibaigus Apklausiai), kuriais vadovaujantis bus vertinami ūkio subjektų pateikti komerciniai pasiūlymai, Savivaldybės organizuota Apklausa neatitiko skaidrumo principo.

(19) Apklaustos metu Bendrovės teikiamų paslaugų kokybę tikrino UAB „Kelmės autobusų parkas“, kuriai, neatsiradus tinkamiems paslaugos teikėjams, būtų pavestas didžiagabaričių ir (ar) sunkiasvorių transporto priemonių plovimo paslaugų teikimas. Nors Kelmės rajono savivaldybės Apklausoje pateiktus reikalavimus paslaugų teikėjui Bendrovė objektyviai atitiko, tačiau buvo pripažinta, kad Bendrovė yra netinkamas paslaugų teikėjas. Būtent UAB „Kelmės autobusų parkas“, būdama suinteresuota teikti paslaugas, nustatė, kad Bendrovės teikiamos paslaugos yra netinkamos kainos ir kokybės. Atsižvelgiant į tai, kad Bendrovės komercinis pasiūlymas dėl didžiagabaričių ir (ar) sunkiasvorių transporto priemonių plovimo paslaugų teikimo buvo pripažintas netinkamu

remiantis įmonės, kuriai norima pavesti minėtosios paslaugos teikimą, pateiktu paslaugos kokybės ir kainos vertinimu, kuris nebuvo pagrįstas objektyviais ir iš anksto žinomais kriterijais, Savivaldybės organizuota Apklausa neatitiko sąžiningumo principo.

(20) Atsižvelgiant į išdėstytą, Savivaldybė neįrodė, kad didžiagabaričių ir (ar) sunkiasvorių transporto priemonių plovimo paslauga yra būtina, siekiant patenkinti bendruomenės bendruosius interesus, o ne UAB „Kelmės autobusų parkas“ poreikius. Apklausa parodė, kad yra bent viena Bendrovė galinti teikti minėtas paslaugas, o Apklausa buvo orientuota tik į Kelmės rajono bendroves, tuo tarpu pagal paslaugų pobūdį jas galėtų teikti ir kiti potencialūs konkurentai, veikiantys kitose Lietuvos Respublikos vietovėse. Savivaldybės organizuota Apklausa nebuvo vykdoma pagal iš anksto parengtą, viešai paskelbtą tvarką, o Apklausa neatitinka atvirumo, skaidrumo ir sąžiningumo principų, todėl objektyviai neparodo, kad kiti ūkio subjektai didžiagabaričių ir (ar) sunkiasvorių transporto priemonių plovimo paslaugų nevykdytų arba vykdytų ne visa apimtimi, kuri yra būtina. Todėl patikint didžiagabaričių ir (ar) sunkiasvorių transporto priemonių plovimo paslaugų teikimą UAB „Kelmės autobusų parkas“ galėtų būti teikiamos privilegijos konkretiems paslaugų teikėjams arba diskriminuojami atskiri ūkio subjektai ar jų grupės.

Vadovaudamasi Vietos savivaldos įstatymo 9¹ straipsnio 7 dalimi,

Konkurencijos taryba n u t a r i a :

Neduoti sutikimo Kelmės rajono savivaldybei patikėti didžiagabaričių ir (ar) sunkiasvorių transporto priemonių plovimo paslaugų teikimą UAB „Kelmės autobusų parkas“.

Nutarimas skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Pirmininko pavaduotojas, pavaduojantis pirmininką

Elonas Šatas